

Bijlage 2: Communicatie en participatie

Inleiding

De projectorganisaties van Tiel-Waardenburg (TiWa) en Gorinchem-Waardenburg (GoWa) hebben de afgelopen jaren intensief gesproken met omwonenden van de dijk, belangenorganisatie en mede-overheden. Beide projecten hadden hun eigen aandachtspunten. Hieronder volgt een uitleg over de stappen die zijn gezet en welke overlegvormen er zijn. Tenslotte wordt benoemd op welke wijze de gemeente West-Betuwe is betrokken bij de dijkversterkingen.

Voorkeursalternatief dijkversterkingen

Op 16 oktober 2018 is het voorkeursalternatief voor de dijkversterkingen vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Waterschap Rivierenland. Dit voorkeursalternatief is de meest haalbare oplossing voor de opgave voor het waterschap om de dijk te versterken. De werkwijze is op hoofdlijnen verbeeld in de afbeelding hieronder.

Afbeelding 1: Werkwijze bepalen voorkeursalternatief dijkversterkingen

Bij de totstandkoming van dit alternatief zijn de diverse belangen onderling afgewogen, betrokkenen geconsulteerd en is hen de gelegenheid geboden op het ontwerp te reageren.

Nu wordt door beide projectorganisaties aan de verdere detaillering van de dijkversterkingsmaatregelen gewerkt, dit in overleg met belanghebbenden. Voor een enkele locatie geldt dat wijziging heeft plaatsgevonden in het dijkontwerp ten aanzien de keuze die is opgenomen in het voorkeursalternatief.

De projectorganisatie van TiWa bestaat uit deskundigen van Waterschap Rivierenland en het Ingenieursadviesbureau Sweco. De projectorganisatie van GoWa bestaat uit een alliantie tussen Waterschap Rivierenland en de combinatie 'Waalensemble' bestaande uit Heijmans, GMB en de Vries & van de Wiel met Royal Haskoning DHV als adviserende partij.

Communicatie en participatie TiWa

De communicatie en participatie door de projectorganisatie van TiWa is verbeeld in onderstaand schema.

Afbeelding 2: Schema communicatie en participatie TiWa tijdens de planuitwerkingsfase

Dijkgesprekken

Voor de perceeleigenaren direct aan de dijk zijn rondom de afgelopen zomerperiode dijkgesprekken per dijkdeel gevoerd. Het waterschap richt zich in deze dijkgesprekken specifiek op deze groep eigenaren omdat zij direct belanghebbend zijn. Tijdens de diverse gesprekken is ingegaan op het dijkontwerp waarbij vooral is ingezoomd op de benodigde ruimte voor de dijkversterking. Waar kan het ontwerp verder worden verbeterd en goed worden ingepast? De resultaten worden verwerkt in een aangepast dijkontwerp.

Dijkbijeenkomsten

Voor alle betrokkenen uit de dorpen langs de dijk organiseert het waterschap dijkbijeenkomsten. Dit als vervolg op de dijkgesprekken. Dit zijn bijeenkomsten die voor een clustering van dorpen worden georganiseerd. Het concept dijkontwerp wordt gepresenteerd en hierover wordt met aanwezigen het gesprek gevoerd. De uitnodiging hiervoor volgt per (nieuws)brief. De drie dijkbijeenkomsten vinden plaats in de maanden oktober en november. Een vertegenwoordiging van de gemeente West Betuwe is aanwezig bij de dijkbijeenkomsten.

Keukentafelgesprekken

De keukentafelgesprekken met dijkbewoners vinden doorlopend plaats. Na de dijkbijeenkomsten zijn de keukentafelgesprekken bedoeld om in te zoomen op de individuele situatie en grondeigendommen. Alle vragen en opmerkingen kunnen op dat moment worden besproken met de omgevingsmanagers van de projectorganisatie.

Klankbordgroep Tiel-Waardenburg

Afgelopen jaar is de klankbordgroep op verschillende momenten bijeen gekomen. De klankbordgroep heeft tot doel. De bestuurlijke begeleidingsgroep en de projectorganisatie Tiel-Waardenburg te adviseren over de plannen rondom de dijkversterking. De klankbordgroep bestaat uit circa 20 personen, die een bepaald belang inbrengen. Dit kan zijn het belang van een sector (landbouw, natuur, recreatie), het belang van een groep bewoners, of het individuele belang van een eigenaar van

een perceel/woning langs de dijk. De klankbordgroep heeft een onafhankelijke voorzitter: mevrouw Marianne Kallen-Morren. Zij zit ook in de bestuurlijke begeleidingsgroep. De klankbordgroep is dit jaar 4 keer bij elkaar geweest. Hier zijn onder andere de volgende onderwerpen (niet limitatief) aan bod zijn geweest: ruimtelijke kwaliteit, opzet en evaluatie van de dijkgesprekken, aanbesteding, (veld)onderzoeken, communicatie etc.

Communicatie en participatie GoWa

De projectorganisatie van Gorinchem-Waardenburg werkt met verschillende overlegvormen. Zie hieronder.

Ensembles

De projectorganisatie GoWa werkt samen met ensembles. Deze ensembles vertegenwoordigen veelal een kern en zijn in het verleden door het waterschap cq. de Graaf Reinald Alliantie uitgenodigd mee te denken in het proces van de dijkversterking. Aan het begin van het proces van de dijkversterking is de ensembles gevraagd met (ontwikkelings)voorstellen te komen. Dit richt zich op kansen die kunnen worden benut, mede doordat de dijk wordt versterkt. De voorstellen van de verschillende ensembles en de voortgang hiervan zijn door de projectorganisatie verwerkt (en regelmatig geactualiseerd) in de rapportage(s) Stand van zaken voorstellen ensemble werkgroepen. Deze rapportages worden vervolgens geagendeerd in de klankbordgroep (KBG), ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) en bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG).

Klankbordgroep Gorinchem-Waardenburg

Vertegenwoordigers van de diverse ensembles, aangevuld met vertegenwoordigers van lokale belangenorganisaties, nemen deel aan de KBG. Deze KBG heeft een onafhankelijk voorzitter. De KBG adviseert gevraagd en ongevraagd de projectorganisatie over de dijkversterking en kan onderwerpen ter overweging indienen bij de projectorganisatie GoWa, ABG en BBG. Bijzonderheden uit het overleg met de KBG worden door de projectorganisatie GoWa gemeld in de ABG en BBG. Daarnaast is de voorzitter van de KBG ook lid van de BBG. In de ABG en BBG is de gemeente vertegenwoordigd.

De KBG is op de volgende momenten bijeengekomen (niet uitputtend):

- 2015: 7 september;
- 2016: 17 februari, 23 maart, 16 juni, 14 september, 29 november;
- 2017: 12 februari, 25 oktober, 19 december;
- 2018: 30 januari, 18 april, 29 november;
- 2019: 6 maart, 26 juni. In oktober wordt een volgende KBG gepland.

Bestuursconferentie

Op 21 april 2017 is een bestuursconferentie georganiseerd waarin aanwezige bestuurders uit de BBG hebben aangegeven voor welke voorstellen van de ensembles zij zich willen gaan inzetten. Op 26 juni 2019 is door de KBG geopperd een tweede bestuursconferentie te organiseren. GoWa overweegt op dit moment of een tweede bestuursconferentie haalbaar is.

Overige overleggroepen

Naast de hiervoor genoemde overleg- en participatiegroepen, zijn er nog andere groepen waarmee regelmatig wordt gesproken over specifieke ontwerpogaven binnen het dijkversterkingsproject GoWa, zoals de Crobsche Waard bij Haften en het Heuffterrein bij Vuren.

Inloopbijeenkomsten

Op verschillende momenten zijn door de alliantie inloopbijeenkomsten georganiseerd voor bewoners en belangstellenden. Zo is bijvoorbeeld in september 2018, vooraf aan het vaststellen van het voorkeursalternatief, een bijeenkomst georganiseerd.

Keukentafelgesprekken

In de eerste helft van 2019 hebben keukentafelgesprekken plaatsgevonden met de bewoners van ongeveer 150 dijkwoningen. In deze gesprekken is het voorkeursalternatief met de bewoners doorgenomen en zijn hun wensen en aandachtspunten in relatie tot het voorkeursalternatief opgehaald. Deze worden waar mogelijk meegenomen in de verdere uitwerking van het ontwerp. Gelijktijdig heeft bouwkundig onderzoek aan deze woningen plaatsgevonden. De resultaten hiervan worden gebruikt om de woningen goed in te passen in de nieuwe dijk.

Vervolg van de participatie

De overleggen met de KBG, ABG, BBG en ensembles worden voortgezet. Voor specifieke ontwerpogaven wordt ook met andere groepen gesproken. Op ambtelijk niveau vindt tevens continu overleg plaats met de verschillende overheden.

Daarnaast vinden (vervolg)keukentafelgesprekken plaats met dijkbewoners om het verder uitgewerkte dijkontwerp met hen te bespreken. In deze gesprekken wordt in ieder geval doorgenomen of en hoe eerder genoemde wensen zijn verwerkt, of deze nog actueel zijn en of er wellicht nieuwe wensen bestaan naar aanleiding van het verder verfijnde ontwerp.

Voordat de plannen in 2020 officieel ter inzage gaan, wordt een brede inloopbijeenkomst georganiseerd voor bewoners en belangstellenden om het ontwerp in te kunnen zien. Alle belanghebbenden kunnen de ontwerpen dan voorzien van commentaar, voordat het ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de bestuurders.

Gemeente West Betuwe

De gemeenteraad van West Betuwe is bij de Raad on Tour (9 februari 2019) en de raadsbijeenkomst voor de verbonden organisaties (16 april 2019) reeds geïnformeerd over de dijkversterking en Gastvrije Waaldijk.